

BEZPIECZEŃSTWO DZIECI I MŁODZIEŻY W INTERNECIE

1. Zagrożenia dzieci i młodzieży w Internecie – charakterystyka zjawiska.

Internet jest jednym z podstawowych źródeł informacji i komunikacji. Dostęp do niego mają niemal wszystkie dzieci w wieku szkolnym. Jest medium wartościowym i potrzebnym, jednak wraz ze wzrostem dostępności nowoczesnych technologii zwiększa się skala zagrożeń, na które w szczególności zagrożone są dzieci. Najpoważniejsze z nich, to:

- niebezpieczne kontakty,
- niebezpieczne treści,
- cyberprzemoc,
- uzależnienie od Internetu,
- cyberprzestępstwa.

Zagrożenia dla młodych internautów są niezwykle ważną kwestią społeczną. Nie należy ich demonizować a tylko poznawać ich specyfikę i uczyć się, jak im skutecznie zapobiegać.

2. Niebezpieczne kontakty.

Młodzi internauci często korzystają w Sieci z serwisów komunikacyjnych oraz serwisów społecznościowych i zawierają w Internecie znajomości. Kontakty online mogą stanowić dla dzieci poważne zagrożenie, szczególnie w sytuacji kiedy prowadzą do spotkania w rzeczywistym świecie.

Możliwości Sieci wykorzystują między innymi pedofile, przedstawiciele różnych sekt, ruchów neonazistowskich itp.

Niebezpiecznym zjawiskiem coraz częściej odnotowywanym w Sieci jest nakłanianie młodych ludzi do popełniania samobójstw!

Statystyki:

- Ponad 90% dzieci korzysta z serwisów komunikacyjnych.
- 68% dzieci otrzymuje propozycje spotkań od osób poznanych w Sieci.
- 44,6% dzieci korzysta z propozycji spotkań.
- Jedynie 23,6% dzieci informuje rodziców o spotkaniach z osobami poznanymi w Sieci.
- Połowa dzieci uczestniczy w spotkaniach w pojedynkę.
- 28,4% rodziców nie dostrzega żadnych zagrożeń dla dzieci korzystających z Internetu!

3. Niebezpieczne treści.

Mianem niebezpiecznych treści określa się materiały z którymi kontakt może mieć szkodliwy wpływ na rozwój i psychikę dziecka. Część materiałów o takim charakterze, jak pornografia dziecięca, rasizm, ksenofobia jest niezgodna z prawem, inne prezentowane są w Sieci legalnie (brutalne sceny, przemoc, pornografia).

Dzieci bardzo często deklarują kontakt z niebezpiecznymi treściami. Często dochodzi do niego przypadkowo w efekcie mylnych wyników internetowych wyszukiwarek lub błędnego opisu plików pobieranych przez dzieci w serwisach P2P.

Bywają też efektem braku zainteresowania lub niewiedzy ze strony rodziców, którzy powinni zadbać o zainstalowanie oprogramowania filtrującego lub po prostu być przy dziecku podczas korzystania z Sieci.

Dzieci często nie wiedzą, jak postąpić z treściami, które są nieadekwatne do ich wieku.

Wpływ niebezpiecznych treści na dziecko:

- zafałszowany obraz świata,
- zaburzony rozwój psychoruchowy,
- zaburzenia emocjonalne,
- promocja złych nawyków.

Statystyki:

- 71% dzieci trafia na materiały pornograficzne (63% przypadkowo).
- 51% dzieci trafiła na materiały z brutalnymi scenami przemocy (61% przypadkowo).
- 28% dzieci trafiło na materiały propagujące przemoc i nietolerancję (74% przypadkowo).
- Co czwarte dziecko deklaruje, że rodzice nigdy nie interesują się tym, co robi w Internecie.
- Jedynie 10% dzieci deklaruje regularną opiekę rodziców podczas korzystania z Sieci.

4. Cyberprzemoc.

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna), to stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryna internetowa czy forum dyskusyjne.

Jest to zjawisko szczególnie niebezpieczne, gdyż charakteryzuje się:

- wysokim poziomem anonimowości sprawcy,
- szybkością rozpowszechniania materiałów kierowanych przeciwko ofierze,
- ich powszechną dostępnością,
- stałym narażeniem na atak, niezależnie od miejsca czy pory dnia lub nocy,
- stosunkowo niskim poziomem kontroli społecznej.

Statystyki:

- 47% badanych doświadczyło wulgarnego wyzywania,
- 21% ośmieszania i poniżania,
- 57% nastoletnich internautów przyznaje, że była przynajmniej raz obiektem zdjęć lub filmów wykonanych wbrew jej woli,
- 14% internautów w wieku lat zgłasza przypadki publikowania w sieci kompromitujących ich materiałów,
- 29% dzieci zgłasza, że ktoś w sieci podawał się za nie wbrew ich woli.

Dzieci zazwyczaj nie uświadamiają sobie jak krzywdzące mogą być działania podejmowane *online*, a ofiary cyberprzemocy pozostawione sam na sam z problemem często nie potrafią sobie z nim poradzić. Dlatego bardzo ważną rolę w przeciwdziałaniu cyberprzemocy pełni najbliższe otoczenie dziecka. Rodzice i nauczyciele powinni podejmować działania profilaktyczne oraz szybko interweniować w sytuacji, gdy zachodzi podejrzenie, że dziecko jest ofiarą lub sprawcą przemocy w sieci.

5. Uzależnienia.

Z dostępnych badań wynika, że dzieci spędzają w Sieci coraz więcej czasu. W 2006 roku 16 godzin, a w 2007 roku 24 godziny miesięcznie. Obecnie zjawisko nasila się. Przy tym często pozbawione są kontroli rodzicielskiej.

Coraz większą popularnością wśród najmłodszych cieszą się gry online, szczególnie sprzyjające uzależnieniu od Internetu. Około 70% dzieci korzysta z gier sieciowych.

Prowadzi to do:

- złości i agresji wobec osób zabraniających korzystania z Internetu,
- unikania kontaktów osobistych,
- zaburzenia więzi z rodziną i rówieśnikami,
- problemów zdrowotnych: przemęczenia, kłopotów ze wzrokiem, kręgosłupem, nadgarstkami.

Aby uniknąć uzależnienia ważne jest planowe i konsekwentne zachowanie rodziców. Ustalenie zasad używania Internetu (kiedy? jak długo?). Zachęcanie dzieci do aktywnego spędzania wolnego czasu, kontaktów bezpośrednich z rówieśnikami, rozwijania zainteresowań.

W przypadku podejrzenia o uzależnienie należy zwrócić się do specjalisty.

6. Cyberprzestępstwa.

Cyberprzestępstwa, to nielegalna działalność z użyciem Internetu i komputera, której obiektem są dane lub systemy komputerowe, np.:

- włamania do systemów komputerowych,
- nielegalne kopiowanie i rozpowszechnianie programów komputerowych,
- nieuprawnione niszczenie danych.

Dzieci i młodzież mogą być zarówno sprawcami, jak i ofiarami. Dzieci sprawcy (np. kradzieży konta na portalu społecznościowym) wierzą, że są bezkarni licząc na anonimowość lub uznając swoje działania za mało szkodliwe. Nie mają pojęcia o konsekwencjach prawnych.

Należy uświadomić dzieciom, że zarówno w rzeczywistym, jak i wirtualnym świecie obowiązują ustalone prawa i zasady, których nie wolno łamać. Dzieci popełniają te przestępstwa, gdyż wierzą, że ich działania będą miały wymiar żartu. Młodzież chce w ten sposób zaimponować rówieśnikom.

Ucząc dziecko bezpiecznego Internetu warto poświęcić chwilę na poznanie regulaminów serwisów, z których korzystają. Będą wtedy wiedziały, co jest dozwolone a co nie.

7. Serwisy godne polecenia:

www.bezpiecznyinternet.org – projekt realizowany przez Fundację Kidprotect.pl, która jest organizacją pozarządową o charakterze non-profit. Jej celem jest szeroko pojęta ochrona dzieci i młodzieży przed zagrożeniami czyhającymi na nie w świecie realnym, jak i w Internecie.

Fundacja prowadzi najstarszy w Polsce hotline, do którego można zgłosić incydenty związane z pornografią dziecięcą oraz pedofilią.

www.fdn.pl - Fundacja Dzieci Niczyje istnieje od 1991 roku, jest organizacją pozarządową o charakterze non-profit, której celem jest ochrona dzieci przed krzywdzeniem oraz pomoc dzieciom krzywdzonym, ich rodzinom i opiekunom.

www.helpline.org.pl - celem Helpline.org.pl jest pomoc w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, a także wprowadzanie zmian systemowych, które pozwolą skuteczniej chronić najmłodszych użytkowników nowych technologii.

www.dyzurnet.pl – serwis, który anonimowo przyjmuje zgłoszenia o nielegalnych treściach w Internecie.